

SOC706 Metodologie sociálních věd	PS 2005	Datum odevzdání práce: 07.12. 2005
Katedra sociologie, FSS MU, Gorkého 7, Brno		Pořadové číslo práce: [7] Verze: [základní]
[NOSEK]		[Tomáš]
Studentské číslo: 182678		Stupeň studia: [bakalářský]
Imatrikulační ročník: 2005/06		Typ studia: [kombinovaný]
Studijní kombinace: [na bakalářském stupni mediální studia a žurnalistika – sociologie]		
Název práce: Úkol číslo VII.		
Hodnocení práce:		
E-mailová adresa: TomasNosek33@seznam.cz .		

Bohužel se náš původní tým Bezdičková Nosek rozpadl, takže jsem byl nucen vypracovat rychle alternativní výzkumný návrh. Omlouvám se za jeho nedokonalost, ale vzhledem k časové tísni to lépe nešlo. Doufám, že příště budu moci osvědčit své schopnosti lépe.

TomasNosek33@seznam.cz

- Předmět výzkumu

PROPOUŠTĚNÍ HORNÍKŮ & REKVALIFIKACE

- Cíl výzkumu: Budou propouštění horníci ochotní projít rekvalifikačními kurzy, či dají přednost práci na sanaci dolů, případně zůstanou vedení na úřadech práce jako nezaměstnaní?

Cíl: V současnosti se v Čechách postupně utlumuje těžba uhlí a se zavíráním dolů souvisí i hromadné propouštění horníků a dalších zaměstnanců dolů. Jelikož je většina dolů na černé uhlí v regionech s tradičně vysokou nezaměstnaností, tento sociální problém bude narůstat. Na místě je včasný a adekvátní zásah státu, případně neziskových organizací zabývajících se problematikou zaměstnanosti. Možnou cestou jsou již v zemích západní Evropy vyzkoušené rekvalifikační programy. Otázka je, nakolik jsou rekvalifikační programy aplikovatelné v poměrech České Republiky. Nejlepší cestou je provedení kvantitativního průzkumu přímo mezi horníky.

Výzkumná otázka: Kolik procent horníků ve věku od 18-ti do 50-ti let by bylo ochotných zúčastnit se v případě rozpuštění pracovního poměru rekvalifikačních programů?

Odvozená otázka:

Souvisí ochota podstoupit rekvalifikační program s věkem? (ochota učit se něčemu novému)

O jaké rekvalifikační programy by byl největší zájem?

Kolik procent horníků by dalo přednost asanačním pracím na dolech?

- Kontext tématu a výzkumné otázky v literatuře či vlastní zkušenosti Použitý teoretický koncept . Za minulého režimu bylo hornictví velice lukrativním a režimem protěžovaným zaměstnáním. Naše ekonomika se pod taktovkou Sovětského svazu orientovala převážně na budování těžkého průmyslu. S tím souvisel i trend industrializace určitých územních celků. Přesněji velkých částí severních Čech a Moravy. Tyto industriální oblasti se po změně režimu v roce 1989 staly první obětí budování tržní ekonomiky. Ztrátou zahraničních odbytišť a neschopností konkurovat moderněji vyrábějícím zahraničním firmám vedla postupem času k útlumu těžkého průmyslu a s ním související těžby uhlí. Velkým problémem ze sociologického hlediska je nepřipravenost horníků na tak náhlé a dalekosáhlé změny. Minulý režim propagoval prohlubování těžké industrializace a šířil mezi občany falešnou představu, že pro horníky bude vždy práce dost. Ti jsou nyní konfrontováni s opačným trendem. Je několik východisek z této situace, které můžeme převzít od ostatních států, kde již k útlumu těžby uhlí došlo před lety (Velká Británie, Holandsko).
- Jak bude výzkum proveden? Pro potřeby výzkumu bude plně vyhovující metoda kvantifikativní. Data budou sbírána přímo na pracovišti horníků formou stručného dotazníku. Metodu zasílání dotazníků přímo respondentům vyřazujeme z obav o jejich nízkou návratovost a hlavně možnosti zkreslení (respondenti, kteří nebudou chtít odpovědět z různých důvodů) můžou velice důležitou skupinou. Ať už se od ostatních budou lišit ekonomickou situací (úspory), či sebejistotou (či naopak strachem z budoucnosti). Získaná data zprůměrujeme podle věku a na jejich základě vytvoříme pracovní hypotézu, kterou budeme dále ověřovat. Průzkum by neměl vyvolávat v tázaných pocit ohrožení. Jejich reakce by mohly zkreslit objektivitu výpovědí a tím i výsledek celého výzkumu. Tomu se pokusíme z většiny zamezit zachováním naprosté anonymity tázaných a jejich pečlivým seznámením se smyslem výzkumu.

Jelikož jsme jako metodiku zvolili kvantitativní výzkum, ke sběru dat použijeme dotazníku.

Na jaké populaci se bude hledat odpověď na výzkumnou otázku

Zvoleným souborem budou momentálně zaměstnaní horníci na třech různých důlních stavbách. Výzkumnou jednotkou budou jen horníci, kteří se neblíží

důchodovému věku (u horníků je hranice odchodu do důchodu nižší, než u jiných povolání), tedy skupina od 18-ti do 50-ti let. Při výběru se budeme řídit zjištěnými skutečnostmi (jaká věková skupina horníků je nejpočetnější). Vzhledem k tomu, že průzkum bude užitečný pro tvorbu zaměstnanostní politiky Českého státu, neměl by být problém získat k respondentům přístup. Jednání by samozřejmě bylo započato s vedením jednotlivých uhelných dolů. Vzhledem k tomu, že horníci obecně ví o svém ohrožení propuštěním a zavíráním dolů (viz. demonstrace pořádané horníckými odbory), nebude existence tohoto problému pro tázané ničím novým. Naopak by jim výzkum mohl dodat pocit, že se někdo o jejich situaci a názory zajímá, že chce pomoci s řešením jejich problémů. Z tohoto hlediska není výzkum nijak v rozporu s etikou obecnou, ani sociologickou profesní.

- Operacionalizace

(vztah: rezignace \longleftrightarrow ochota projít rekvalifikačním kurzem, zapojit se do důlních sanačních prací)

Volba indikátorů ochota začít pracovat v jiném oboru, pracovat na asanaci dolu

- *Jaké množství horníků je ochotné po propuštění opět začít pracovat?*
- *Jaké rekvalifikační kurzy jsou pro ně nejpřitažlivější?*
- *Nakolik jejich propuštění ovlivní nezaměstnanost v regionu?*

- Občanské či vědecké zdůvodnění zájmu jelikož k postupnému zavírání dolů již dochází, mohly by získané data napomoci při řešení nezaměstnanosti v regionu vhodným nastavením regionální politiky zaměstnanosti.
- Kdy bude výzkum proveden výzkum bude proveden po dohodě s vedením jednotlivých dolů a jejich odborovými předáky cca. v měsíci březnu roku 2006. Jeho výsledky budou konzultovány s odborníky na rekvalifikační programy a budou zveřejněny doplněné o jejich doporučení v září téhož roku.

- Jaká literatura a jiné zdroje informací existují k tématu

Firmy a společnosti v síti internet poskytující rekvalifikační programy:

<http://www.rekvalifikace.com/>

<http://www.seznam.cz/Remesla-a-sluzby/Sluzby-pracovniho-trhu/Rekvalifikace/>

<http://www.zkola.cz/ZkEdu/Vlavici/ProAbsolventy/Rekvalifikace/default.aspx>

Literatura zabývající se problematikou nezaměstnanosti v ČR a jejími příčinami:

Strýčková, Petra (absolvent ESF MU), *Příčiny růstu nezaměstnanosti v ČR*, rukopis, 2004

Škorňoková, Helena (absolvent FSS MU), *Prevence dlouhodobé nezaměstnanosti při uvolňování zaměstnanců v důsledku restrukturalizace*, rukopis, 2004

Fránek, Miloslav (absolvent FSS MU), *Hodnocení rekvalifikací na lokálním trhu práce v Ústí nad Labem*, rukopis, 2005

Rohla, David, (absolvent ESF MU), *Evropský sociální fond a český trh práce*, rukopis, 2005

Dimitrovský, Konstantin, *Tvorba nové krajiny na Sokolovsku*, Sokolovská uhelná, 2001

Literatura a internetové odkazy zabývající se problémem zaměstnanosti propuštěných horníků ve světě

Arnold R. Weber, *Retraining the unemployed*, University of Chicago

<http://chicagogsb.edu/research/selectedpapers/sp4.pdf>

Project of the World Bank – retraining the coal mine workers

http://rru.worldbank.org/documents/toolkits/labor/toolkit/module5/redeployment_retraining.html